

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 397/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosti Univerzity Komenského v Bratislave, Šafárikovo námestie 6, Bratislava, zastúpenej BARKOCI law firm, s. r. o., Námestie slobody 28, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Stanislav Barkoci, vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 S 34/2015-47 z 18. februára 2015 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 33/2015-55 z 20. februára 2015 a takto

rozhodol:

1. Sťažnosti Univerzity Komenského v Bratislave vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 5850/2015 a sp. zn. Rvp 6308/2015 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 397/2015.

2. Sťažnosti Univerzity Komenského v Bratislave o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 27. apríla 2015 doručené sťažnosti Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), č. k. 5 S 34/2015-47 z 18. februára 2015 a č. k. 2 S 33/2015-55 z 20. februára 2015.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka je v zmysle § 5 ods. 1 prvej vety zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom a ako taká sa vyznačuje osobitným okruhom činnosti a podporuje plnenie štátnych, resp. iných verejných úloh, pričom je financovaná čiastočne zo štátnych prostriedkov a vo svojej činnosti podlieha štátnemu rezortu. Ako samosprávna inštitúcia je sťažovateľka zameraná na vlastné záležitosti, pričom rozsah jej samosprávnej pôsobnosti je vymedzený zákonom (zákonom o vysokých školách) a konkretizovaný vnútornými predpismi sťažovateľky, ktorými je aj viazaná.

Vo veci sťažnosti vedenej pôvodne pod sp. zn. Rvp 5850/2015 sťažovateľka uviedla, že rozhodnutím dekana Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave č. ŠO 1097/2014 D IV/8 z 9. decembra 2014 bolo študentovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uložené disciplinárne opatrenie, a to vylúčenie zo štúdia, proti ktorému tento podal v zmysle § 72 ods. 6 zákona o vysokých školách v spojení s čl. 11 ods. 1 vnútorného

predpisu č. 8/2008 disciplinárneho poriadku Univerzity Komenského v Bratislave pre študentov (ďalej len „disciplinárny poriadok“) žiadosť o preskúmanie rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia (ďalej len „žiadosť“). Rektor Univerzity Komenského v Bratislave rozhodnutím č. OŠV 162/2015 D IV/7 z 15. januára 2015 žiadosť zamietol a rozhodnutie o uložení disciplinárneho opatrenia potvrdil. Následne sa dotknutý študent podaním žaloby v správnom súdnictve 10. februára 2015 obrátil na krajský súd a žiadal preskúmať zákonnosť tohto rozhodnutia sťažovateľky. Súčasne s podaním žaloby požiadal o odklad vykonateľnosti označeného rozhodnutia, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením č. k. 5 S 34/2015-47 z 18. februára 2015 tak, že odložil vykonateľnosť označeného rozhodnutia.

Obdobne z opisu skutkového stavu v sťažnosti pôvodne vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 6308/2015 vyplýva, že [REDAKOVANÉ] podala žalobu proti rozhodnutiu sťažovateľky č. OŠV 254/2015DIV/8 zo 17. januára 2015, ktorým bola zamietnutá žiadosť o preskúmanie rozhodnutia dekana Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave č. ŠO 1096/2014DIV/8 z 9. decembra 2014 o uložení disciplinárneho opatrenia vylúčenia zo štúdia menovanej študentke. Súčasne so žalobou podala [REDAKOVANÉ] návrh na odklad vykonateľnosti žalobou napadnutého rozhodnutia, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením č. k. 2 S 33/2015-55 z 20. februára 2015 tak, že návrhu vyhovel.

Krajský súd označené rozhodnutia odôvodnil takto:

«Krajský súd v Bratislave považoval dôvody uvedené v žiadosti žalobcu o odklad vykonateľnosti vo výroku identifikovaných rozhodnutí za opodstatnené, keďže okamžitým výkonom napadnutých rozhodnutí hrozí žalobcovi závažná ujma spočívajúca vo výraznom zásahu do jeho práv a oprávnených záujmov v súvislosti s úspešným absolvovaním štyri a polročného štúdia na vysokej škole. Krajský súd v Bratislave zároveň zohľadnil skutočnosť, že žalobca bol študentom záverečného 5. ročníka, absolvoval všetky skúšky požadované pre tento ročník, k ukončeniu vysokoškolského štúdia mu chýbalo iba absolvovanie štátnych skúšok a obhájenie diplomovej práce a predtým nebol nikdy

disciplinárne postihnutý. Krajský súd v Bratislave preto postupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením a rozhodol o žiadosti žalobcu spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.“ (uznesenie z 18. februára 2015, č. k. 5 S 34/2015-47).

„Krajský súd v Bratislave považoval dôvody uvedené v žiadosti žalobkyne o odklad vykonateľnosti vo výroku identifikovaných rozhodnutí za opodstatnené, keďže okamžitým výkonom napadnutých rozhodnutí hrozí žalobkyňi závažná ujma spočívajúca vo výraznom zásahu do jej práv a oprávnených záujmov v súvislosti s úspešným absolvovaním štyri a pol ročného štúdia na vysokej škole. Krajský súd v Bratislave zároveň zohľadnil skutočnosť, že žalobkyňa bola študentkou záverečného 5. ročníka, absolvovala všetky skúšky požadované pre tento ročník, k ukončeniu vysokoškolského štúdia jej chýbalo iba absolvovanie štátnych skúšok a obhájenie diplomovej práce a predtým nebola nikdy disciplinárne postihnutá.

Nevyhovenie odkladu vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí by malo za následok aj vznik majetkovej ujmy spočívajúcej v odobratí sirotského dôchodku priznaného žalobkyňi rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 10. 10. 2013, nakoľko by prestala splňať jednu z podmienok pre jeho vyplácanie, ktorou je Štatút študentky. Z uvedených dôvodov je žiaduce pozastaviť účinky napadnutých rozhodnutí tak, aby nedošlo k vzniku nezvratiteľných skutočností a k vzniku závažnej ujmy, ktorú by si žalobkyňa v prípade úspechu vo veci mohla uplatňovať titulom náhrady škody. Krajský súd v Bratislave preto postupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením a rozhodol o žiadosti žalobkyne spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.“ (uznesenie z 20. februára 2015, č. k. 2 S 33/2015-55).»

V tomto postupe krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 5 S 34/2015 a sp. zn. 2 S 33/2015 vidí sťažovateľka porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to najmä z týchto dôvodov (totožných pre obe spojené konania, pozn.):

- z uznesenia o odložení vykonateľnosti rozhodnutia nie je zrejmé, či bola vykonateľnosť žalobou napadnutého rozhodnutia odložená v zmysle § 250c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) alebo podľa § 250c ods. 2 OSP. Konajúcim súdom nie je jasne stanovené, akým režimom sa vo vzťahu k uzneseniu

o odložení vykonateľnosti rozhodnutia má sťažovateľ spravovať, v dôsledku čoho je uznesenie o odložení vykonateľnosti rozhodnutia zmätočné a v rozpore so zákonom;

- s poukazom na § 250c ods. 1 OSP sťažovateľka uviedla, že v zmysle tohto ustanovenia môže súd rozhodnúť o odklade vykonateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy za súčasného splnenia viacerých podmienok, a to žalobca s podaním žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu podal súčasne žalobu o preskúmanie jeho zákonnosti; rozhodnutie, ktorého odklad vykonateľnosti navrhovateľ žiada, je súdne vykonateľné; okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozí závažná ujma; rozhodnutie, ktorého odklad vykonateľnosti navrhovateľ žiada, nie je vylúčené zo súdneho prieskumu. Sťažovateľka je súčasne toho názoru, že pri rozhodnutiach, ktorých vykonateľnosť bola uzneseniami krajského súdu odložená, je vykonateľnosť pojmovovo vylúčená, pretože ide o rozhodnutie v statusovej veci, účastníkovi nie je ukladaná žiadna povinnosť ani oprávnenie. Preto je vylúčené aj povolenie odkladu vykonateľnosti súdom v správnom súdnictve. Sťažovateľka tiež vidí pochybenie v úvahe krajského súdu o danosti hrozby závažnej ujmy, ktorú podľa jej názoru ani jeden zo študentov dostatočne nekonkretizoval a nezdôvodnil, a obdobnú výhradu vyslovila aj voči uzneseniam krajského súdu, ktorý tak mal rozhodnúť o odklade vykonateľnosti bez toho, že by bolo zrejmé, ktoré práva by mali byť okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia ohrozené, bez preukázania závažnosti takejto hrozby.

S poukazom na § 59 ods. 6, § 66 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. c) a § 69 ods. 3 zákona o vysokých školách je sťažovateľka toho názoru, že krajský súd ju označenými uzneseniami o odklade vykonateľnosti rozhodnutia de facto zaviazal konať v rozpore s jej vnútornými predpismi, ale aj inými všeobecne záväznými predpismi, zasiahol do jej autonómnej pôsobnosti, „vnútil“ jej niesť zodpovednosť za kritizované a postihované konanie študenta, ktoré bolo v zmysle príslušných právnych predpisov postihnuté daným disciplinárnym opatrením. Krajský súd tak zároveň zasiahol do pôsobnosti, práv a povinností sťažovateľky a poprel princípy autonómie, sústavy akademických slobôd, práv a povinností sťažovateľky a zabránil napĺňaniu základného poslania vysokých škôl.

Ako uviedla, „odložením vykonateľnosti rozhodnutia hrozí závažná ujma na práve Sťažovateľovi, nakoľko Uznesením o odložení vykonateľnosti rozhodnutia konajúci súd opätovne priznal Žalobcovi status študenta, čo je však predmetom konania vo veci samej (predčasne rozhodol o veci, ktorá je predmetom konania vo veci samej). Neprípustnosť odkladu vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí vyplýva aj zo skutočnosti, že ak by konajúci súd vo veci samej napadnuté rozhodnutia zrušil (považoval by tieto rozhodnutia za rozhodnutia v rozpore so zákonom), Žalobca by opäť nadobudol status študenta a zároveň by si mohol voči Sťažovateľovi uplatňovať náhradu škody, ktorá mu zrušenými rozhodnutiami bola spôsobená. Naopak, ak súd odložil vykonateľnosť rozhodnutia, Žalobca môže naďalej študovať, zložiť štátne skúšky, riadne skončiť štúdium a získať zodpovedajúci vysokoškolský titul ešte predtým, ako súd rozhodne vo veci samej. V takomto prípade, ak by súd zamietol Žalobu vo veci samej, vznikla by paradoxná situácia, že študent, ktorému bolo v súlade s právnymi predpismi uložené disciplinárne opatrenie vylúčenie zo štúdia (rozhodnutie zákonné a právoplatné), by napriek tomu, v dôsledku odloženia vykonateľnosti rozhodnutia, ukončil štúdium a získal zodpovedajúci titul v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Absurdnosť tejto situácie spočíva najmä v konflikte dvoch právnych skutočností (uloženie disciplinárneho opatrenia vylúčenie zo štúdia vs. ukončenie štúdia a získanie vysokoškolského titulu v súlade s právnymi predpismi) a absencii právnej úpravy odňatia vysokoškolských titulov.

Vzhľadom na skutočnosť, že Žalobca je študentom druhého ročníka magisterského štúdia, a s prihliadnutím na časové rozpätie trvania súdnych konaní, je pravdepodobné, že k ukončeniu vysokoškolského štúdia Žalobcu dôjde skôr, ako k právoplatnému rozhodnutiu súdu vo veci samej.“.

Sťažovateľka poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 327/2010, konkrétne na jeho názor, že „Základným účelom odkladu vykonateľnosti súdneho rozhodnutia je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, proti komu takéto rozhodnutie smeruje... Rozhodnutie o odklade vykonateľnosti rozhodnutia závisí od úvahy súdu. To však neznamená, že takéto rozhodnutie nemusí mať zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy) a môže byť prejavom svojvôle (čl. 1 ods. 1 ústavy).

Aj na vydanie rozhodnutie o odklade vykonateľnosti v rámci sú kladené požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.“.

Vo svojich sťažnostiach sťažovateľka ďalej dôvodila, že krajský súd sa v uznesení o odložení vykonateľnosti rozhodnutia „v plnom rozsahu stotožnil s tvrdeniami Žalobcu, bez toho, aby svoje rozhodnutie bližšie odôvodnil, nevysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, ako vec právne posúdil. Uznesenie o doložení vykonateľnosti rozhodnutia nielen že nemá zákonný podklad, ale nenapĺňa ani zákonné požiadavky vyhotovenia súdnych rozhodnutí uvedené v ust. § 169 ods. 1, § 167 ods. 2 a § 157 ods. 2 OSP... Krajský súd rozhodol o odložení vykonateľnosti na základe voľnej úvahy bez toho, aby jednoznačne špecifikoval ustanovenie OSP na základe ktorého rozhodol, bez toho aby rešpektoval zákonné limity vymedzené v ustanovení § 250c OSP, a to výlučne len na základe tvrdení Žalobcu, pričom práve zo Žaloby a jej príloh vyplýva, že jednotlivé podmienky na vydanie Uznesenia o odložení vykonateľnosti neboli naplnené.“. V smere požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia a práva účastníka konania vyjadriť sa ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľka poukázala tiež na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Niedröst-Huber v. Švajčiarsko (1997-I, s. 108, bod 33), Mantovanelli v. Francúzsko (1997-II, s. 436, bod 24), Krčmár v. Česká republika (bod 42), Orhoven v. Belgicko, Feldbrugge v. Holandsko, ako aj na nálezy ústavného súdu, napr. vo veciach III. ÚS 60/04, III. ÚS 36/2010, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 296/09 či III. ÚS 311/07.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I.

1. Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 18.02.2015 č. k. 5S/34/2015-47 p o r u š i l základné právo Univerzity Komenského v Bratislave na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/34/2015-47 zo dňa 18.02.2015 zrušuje.*

3. *Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.*

II.

1. *Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 20.02.2015 č. k. 2S/33/2015-55 p o r u š i 1 základné právo Univerzity Komenského v Bratislave na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. *Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/33/2015-55 zo dňa 20.02.2015 zrušuje.*

3. *Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.*“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania (m. m. IV. ÚS 292/04).

2.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa ustanovenia § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenia o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde je však možné v konaní pred ústavným súdom použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenia § 112 ods. 1 OSP.

Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 5850/2015 a Rvp 6308/2015 vyplýva, že sťažnosti spolu skutkovo súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov, sťažovateľka je zastúpená

rovnakým právnym zástupcom a v každej sťažnosti sa na obdobnom skutkovom základe s totožnou právnou argumentáciou namieta porušenie označených práv. Sťažnosti sú po formálnej a obsahovej stránke s výnimkou označenia napadnutých rozhodnutí krajského súdu a účastníkov v konaní pred všeobecným (správnym) súdom na strane žalobcu (kde žalovanou je sťažovateľka v oboch prípadoch) celkom identické.

Prihliadajúc na uvedené ústavný súd v súlade so zásadou procesnej ekonomie a v súlade s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2.2 K dôvodom odmietnutia sťažností

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o vysokých školách verejná vysoká škola je verejnoprávna a samosprávna inštitúcia, ktorá sa zriaďuje a zrušuje zákonom. Zákon tiež ustanoví jej

názov, začlenenie (§ 2 ods. 13) a sídlo. Ak sa verejná vysoká škola člení na fakulty, pri jej zriadení sa súčasne zriaďujú aj tieto fakulty.

Podľa § 5 ods. 2 zákona o vysokých školách o organizácii a činnosti verejnej vysokej školy rozhodujú v rozsahu ustanovenom týmto zákonom orgány akademickej samosprávy (§ 7).

Podľa čl. 3 ods. 1 vnútorného predpisu č. 10/2008 štatút Univerzity Komenského v Bratislave v znení dodatkov č. 1 až 3 (ďalej len „štatút UK“) UK je verejnoprávna a samosprávna inštitúcia, ktorá slobodne uskutočňuje tvorivú vedeckú, vzdelávaciu, umeleckú a kultúrnu činnosť (§ 4 ods. 1 zákona o vysokých školách). Vzdelávacia činnosť na UK je založená na poznatkoch vedy a techniky vrátane výsledkov vlastného vedeckého bádania. UK sa významne podieľa na rozvoji vedy, vzdelanosti a kultúry v Slovenskej republike (pozri https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2014/Vp_2014_19.pdf – štatút školy).

Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, sťažovateľka ako orgán verejnej správy (§ 244 ods. 2 OSP) namietajúci síce porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tvrdí nezákonný zásah *„do pôsobnosti, práv a povinností Sťažovateľa a tak poprel princípy autonómie, sústavy akademických slobôd, práv a povinností Sťažovateľa a zabránil tak napĺňaniu základného poslania vysokých škôl“*, ku ktorému malo dôjsť uzneseniami krajského súdu o odklade vykonateľnosti rozhodnutí vydaných sťažovateľkou v správnom (disciplinárnom) konaní.

Ako z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, namietajúce porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd formou sťažnosti podanej ústavnému súdu môžu iba fyzické alebo právnické osoby.

Rovnako podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným

zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Právomoc zverená zákonom orgánu verejnej správy nie je základným právom požívajúcim ústavnú ochranu. Orgán verejnej správy, hoci je právnickou osobou a je spôsobilým účastníkom súdneho konania, nie je a nemôže byť nositeľom základných práv alebo slobôd, preto ani nemôže relevantne– účinne tvrdiť ich porušenie (m. m. III. ÚS 239/2015).

Ako jednoznačne z ich obsahu vyplýva, rozhodnutiami, proti ktorým sťažnosť sťažovateľky smeruje, sú rozhodnutia o povolení odkladu vykonateľnosti správneho rozhodnutia podľa § 250c ods. 1 OSP.

Podľa § 250c ods. 1 OSP žaloba nemá odkladný účinok na vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Na žiadosť účastníka môže predseda senátu uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma. Ak predseda senátu nevyhoví žiadosti, upovedomí o tom účastníka.

Odklad vykonateľnosti rozhodnutia upravený v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo) predstavuje zabezpečovací procesný prostriedok v správnom súdnictve, keďže v správnom súdnictve nie je možné vydať predbežné opatrenie podľa druhej hlavy druhej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP).

V konaní o návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia stačí, že žalobca osvedčí, že hrozí vážna ujma. Vyjadrenie žalovaného správneho orgánu zákon pre toto konanie nevyžaduje. Vyplýva to jednak zo samého účelu správneho súdnictva – ktorým je ochrana pred nezákonnými správnymi rozhodnutiami, ako aj zo skutočnosti, že správny orgán ako druhý účastník konania v správnom súdnictve nie je nositeľom základných práv, ktoré by

vydaním rozhodnutia o povolení odkladu vykonateľnosti ním vydaného rozhodnutia mohli byť dotknuté. Platí to aj pre spoločenské záujmy, ktoré správny orgán realizuje a háji na základe, v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom. Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na možnosť oboch študentov riadne ukončiť štúdium pred tým, ako súdy právoplatne rozhodnú o tom, či ňou vydané rozhodnutia boli alebo neboli vydané v súlade so zákonom, ústavný súd poukazuje na to, že neexistencia zákonnej úpravy „odňatia vysokoškolského diplomu (titulu)“ nemôže byť na ťarchu študentom vysokej školy.

Základným účelom odkladu vykonateľnosti správneho rozhodnutia súdom je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, avšak súd musí dbať na to, aby rozhodnutím o odklade vykonateľnosti správneho rozhodnutia neporušil aj základné právo hmotného charakteru tretích osôb. Aj na vydanie rozhodnutia o odklade vykonateľnosti správneho rozhodnutia súdom sú totiž kladené požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Znamená to, že takéto rozhodnutie musí mať napr. zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy) a nemôže byť prejavom svojvôle [(čl. 1 ods. 1 ústavy) m. m. I. ÚS 23/01].

Ústavný súd zastáva názor, že uznesenia krajského súdu sú odôvodnené štandardne a sú založené na skutočnostiach uvedených žalobcami v ich žalobách, pričom spĺňajú uvedené požiadavky kladené na rozhodnutie o povolení odkladu vykonateľnosti podľa § 250c ods. 1 OSP.

Aj keď rozhodovanie a rozhodnutie o odklade vykonateľnosti správneho rozhodnutia súdom možno vzhľadom na už uvedené považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je však také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né v ďalšom súdnom konaní podľa § 247 a nasl. OSP (t. j. piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s odkladom vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu (m. m. I. ÚS 46/2000).

Hoci Občiansky súdny poriadok proti uzneseniu, ktorým bol povolený odklad vykonateľnosti správneho rozhodnutia podľa § 250c ods. 1 OSP, nepripúšťa opravný prostriedok, nevylučuje, aby ho na návrh alebo z vlastného podnetu uznesením zrušil ten správny súd, ktorý ho vydal, ak sa následne v priebehu konania preukáže, že dôvody pre priznanie odkladného účinku neboli dané alebo tieto medzičasom odpadli. Preto má sťažovateľka k dispozícii návrh na zrušenie označených uznesení najmä z dôvodu, že neboli naplnené požiadavky § 250c ods. 1 OSP na ich vydanie. O tomto návrhu je súd, ktorý vydal uznesenie podľa § 250c OSP oprávnený rozhodnúť. Takýto návrh je totiž jediným možným spôsobom reakcie iného účastníka konania než žalobcu na možné škodlivé účinky právoplatného a vykonateľného správneho rozhodnutia, ktorého zákonnosť je predmetom preskúmania v danom konaní. Aby bol naplnený účel inštitútu odkladu vykonateľnosti, súd v správnom súdnictve totiž rozhoduje na základe momentálne disponibilných tvrdení a písomných dokladov žalobcu, pričom hrozbu ujmy postačuje preukázať, nie je potrebné ju považovať za dokázanú, t. j. vykonať dokazovanie rešpektujúce zásadu kontradiktórnosti konania. Súd pritom prihliadne aj na ďalšie skutočnosti, ktoré v konaní vyjdú najavo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzavrel, že sťažovateľka ako orgán verejnej správy nie je nositeľkou základných práv a ľudských slobôd v tejto veci, ktorá sa týka výkonu jej zverenej právomoci, a nie je ani subjektom oprávneným podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde. Navyše, jej sťažnosti smerujú proti rozhodnutiam, ktoré môžu byť v konaní pred všeobecným (správnym) súdom na jej návrh zrušené, pokiaľ vyjdú najavo skutočnosti, že závažná ujma žalobcom nehrozila alebo už nehrozí, alebo že ochrana ich práv a oprávnených záujmov povolením odkladu vykonateľnosti predstavuje neprimeraný zásah do iných zákonom chránených záujmov. Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri ich predbežnom prerokovaní.

Keďže ústavný súd sťažnosti sťažovateľky odmietol, ďalšími nárokmi v nich uvedenými sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2015

: